

صنعت صلح آمیز هسته‌ای برای جنگ نیست، برای اداره‌ی کشور است؛ برای کشاورزی است، برای درمان و بهداشت است، برای انرژی و همه‌ی چیزهایی است که متکی به انرژی است. ملت ایران دارد کار خودش را انجام می‌دهد؛ به شما چه؟ به شما چه ربطی دارد؟

۱۴۰۴/۱۱/۲۸

▼ حرف روز

سه جنگی که ایران پیروز شد

جنگ چهل‌روزه اخیر در غرب آسیا را نمی‌توان صرفاً یک درگیری نظامی دیگر در تاریخ پر آشوب این منطقه تلقی کرد. این رخداد کم‌سابقه بیش از هر چیز یک «آزمایشگاه راهبردی» و نقطه‌عطفی تاریخی بود که در آن، پارادایم‌های سنتی قدرت به چالش کشیده شدند و بنیان‌های یک نظم جدید منطقه‌ای بریزی شد. اگرچه نشانه‌های این تحول در بطن خود قابل پیش‌بینی به نظر می‌رسید، اما عمق و سرعت وقوع آن ثابت کرد که بازیگران اصلی، به‌ویژه جمهوری اسلامی ایران، با هدفی فراتر از کسب یک پیروزی تاکتیکی وارد میدان شده‌اند؛ هدفی که هم‌اکنون با تعریف کامل معماری امنیتی و سیاسی غرب آسیا است. یکی از برجسته‌ترین و گویاترین نشانه‌های تغییر در موازنه قوا، نه در خطوط مقدم نبرد، بلکه در اتاق‌های فرماندهی و راهروهای قدرت نمایان شد. در آن سوی میدان، جبهه آمریکا مملو از گزارش‌های ضدو تقیض، اختلاف‌نظرهای علنی میان فرماندهان، و در نهایت استعفا یا برکناری زنجیره‌ای مقامات ارشد نظامی بود. اما در سوی مقابل، جبهه ایران تصویری کاملاً معکوس به نمایش گذاشت. ساختار فرماندهی ایران، علی‌رغم شهادت غم‌انگیز و تأسفر بار برخی از برجسته‌ترین چهره‌های ارشد خود، و با وجود حضور مستمر و بی‌واسطه فرماندهان در خطرناک‌ترین نقاط نبرد، انسجام عملیاتی و وحدت فرماندهی خود را به شکلی خیره‌کننده حفظ کرد. در فرهنگ راهبردی جمهوری اسلامی ایران، شهادت نه یک عامل تضعیف، بلکه موجب انسجام و تقویت اراده ملی است. این برتری راهبردی در اسلجام، به‌سرعت به عرصه «جنگ روایت‌ها» نیز سرایت کرد و بر اساس نظر سنجی‌های متعدد، چشم‌انداز پیروزی ایران در افکار عمومی منطقه و جهان تقویت شد. این دستاوردهای کم‌نظیر، عملاً آخرین میخ را بر تئوری «فروپاشی نظام از درون» از طریق فشارهای نظامی، اقتصادی یا جنگ روانی کوبید و نگرش منطقه‌ای و بین‌المللی به جایگاه ایران را دگرگون ساخت. کشورهایی که تا دیروز ایران را یک «مسئله امنیتی» قبل مه‌ار می‌پنداشتند، اکنون آن را به‌عنوان یک «واقعیت قدرتمند» و قطعی تعیین‌کننده در معادلات منطقه‌ای به رسمیت می‌شناسند. این تغییر بنیادین در ذهنیت، اقدام هماهنگ کشورهای اسلامی علیه رژیم صهیونی را از یک گزینه غیرممکن یا یک خیال خام، به یک ضرورت راهبردی و گزینه‌ای کاملاً در دسترس تبدیل کرد. در همین چارچوب، بازگشت قدرتمندانه حزب‌الله لبنان به عرصه تقابل فعال، پس از یک دوره طولانی «سکوت نظامی» و تحمل فشارهای سنگین داخلی و خارجی برای خلع سلاح، بُعد دیگری از نظم جدید را به نمایش گذاشت. خویشتن‌داری گذشته حزب‌الله، یک صبر استراتژیک برای انتخاب زمان و مکان مناسب جهت ضربه زدن بود و اکنون آن زمان فرا رسیده است. سوز سوزی دیگر، اهرم ژئوپلیتیک تنگه هرمز، اکنون به یک اهرم بازدارندگی فعال اقتصادی و نظامی تبدیل شده است. دوران «حجبت استراتژیک» ایران، یعنی خویشتن‌داری در استفاده از این کارت برنده، به پایان رسیده است. ایران با درگیری هم‌زمان در سه جبهه «جنگ جهانی روایت‌ها»، «جنگ منطقه‌ای نیابتی» و «جنگ اقتصادی»، در حال معماری سازه جدید قدرت است. ایران پس‌اجنگ، از مرحله تهدید به جنگ عبور کرده و وارد فاز «قدرت بازدارنده فعال» شده است. آنچه شاهد آن هستیم، نه پایان یک جنگ، که تولد یک نظم نوین است.

[مرتضی امیری نژاد]

▼ گزارش روز

مردم، کارفرما، دولت؛ مثلث نجات اشتغال

در شرایطی که جنگ اقتصادی تحریم‌ها معیشت میلیون‌ها ایرانی را هدف گرفته، اقتصاد ایران با بمبی ساعتی به نام «تعدیل نیرو» روبه‌روست. برخلاف نبردهای نظامی، این بحران خاموش هر روز در کارگاه‌های کوچک و بزرگ در حال انفجار است. باین‌حال، در بالاترین سطح سیاست‌گذاری، سه راهبرد عملیاتی ترسیم شده که با هماهنگی مردم، کارفرمایان و دولت می‌تواند این چرخه مخرب را متوقف کند. نخستین راهبرد، تغییر الگوی مصرف مردم است. خرید کالای ایرانی به‌مثابه یک اقدام آگاهانه روزمره، تقاضا برای تولید داخلی را افزایش می‌دهد. وقتی هر خانواده ایرانی محصول هموطن خود را به نمونه خارجی ترجیح دهد، چرخ تولید سریع‌تر می‌چرخد و بنگاه‌ها از رکود خارج می‌شوند. در چنین فضایی، فشار برای اخراج نیروی کار کاهش می‌یابد. این عادت ساده، هم اقتصاد را گرم نگه می‌دارد و هم پشتوانه‌ای برای حفظ اشتغال می‌شود.

دوم، تغییر نگاه کارفرمایان به نیروی کار است. در اقتصاد ایران، کارگر ماهر نه یک «هزینه»، بلکه سرمایه‌ای نامرئی و بی‌جان‌شین محسوب می‌شود که سال‌ها تجربه و اعتماد برای انباشت آن صرف شده است. اخراج یک نیرو، تنها از دست رفتن یک شغل نیست؛ بلکه نابودی سرمایه‌ای است که جایگزین کردنش ماه‌ها زمان و هزینه‌های سنگین استخدام و آموزش می‌طلبد. بنگاه‌هایی که امروز در تنگنا دست به تعدیل می‌زنند، فردا با بازسازی این مهارت‌ها راه دشواری در پیش دارند.

سوم، دولت باید با الهام از تجربیات جهانی مانند دوران رکود بزرگ ۲۰۰۸، سیاست «حفظ شغل» را جایگزین بیمه بیکاری کند. دولت می‌تواند برنامه‌های تشویقی مشروط طراحی کند: تخفیف در سهم کارفرمای تأمین اجتماعی برای بنگاه‌های بدون تعدیل، اولویت در وام‌های سرمایه در گردش با نرخ ترجیحی، و به‌کارگیری نیروهای تعدیل‌شده در پروژه‌های بزرگ عمرانی و بازسازی زیرساخت‌ها.

پیوستگی این سه راهبرد، رمز موفقیت است. وقتی کارگر شغل و درآمد خود را حفظ کند، دوباره به چرخه تقاضا بازمی‌گردد و از کالای ایرانی خرید می‌کند. این چرخه تولید را رونق می‌بخشد، اقتصاد را از رکود خارج می‌سازد و جبهه‌ای شکست‌ناپذیر در برابر جنگ تحریم‌ها ایجاد می‌کند. با هماهنگی سه رکن مردم، کارفرما و دولت، می‌توان بحران تعدیل نیرو را خنثی کرد و اقتصاد ایران را از این میدان دشوار جان سالم به در برد.

[علی محمدی]

▼ خبر ویژه

غول‌های خفته ایران هر روز در خارک بیدار می‌شوند

تحلیلگر ارشد بلومبرگ، دو روز پس از تمام شدن وعده انفجار خط لوله‌های ایران توسط ترامپ، می‌گوید، یک ابرنفتکش در حال بارگیری در جزیره خارک است یعنی تهران هنوز فضای ذخیره‌سازی دارد. خاویر بلاس، تحلیلگر و ستون‌نویس بلومبرگ، باز هم ادعاهای کاخ سفید در مورد ذخیره‌سازی نفت ایران را بی‌اساس نامید. درحالی‌که به گفته دونالد ترامپ، دو روز پیش لوله‌های نفت ایران باید منفجر می‌شد و وزیر خزانهداریش، اسکات بسنت هم گفته بود، ظرفیت ذخیره‌سازی جزیره خارک در حال پر شدن است. شرکت رهیابی محموله‌های نفتی تنکرت‌کرکز می‌گوید، ایران یک ماه و نیم دیگر ظرفیت ذخیره‌سازی دارد، مشروط بر اینکه نفتکش جدیدی برای ذخیره‌سازی فعال نکند. حالا بلاس با انتشار تصویر ماهواره‌ای یک ابرنفتکش در حال بارگیری در جزیره خارک می‌گوید: «هنوز نشانه‌ای وجود ندارد که تهران فضای ذخیره‌سازی خود را تمام کرده باشد.»

حراج ذخایر استراتژیک نفتی آمریکا

پایگاه تخصصی اوپل پرایس نوشته است که ذخایر استراتژیک نفت آمریکا (SPR) که پس از بحران نفتی دهه ۱۹۷۰ به عنوان «بیمه ملی» ایجاد شد، اکنون به پایین‌ترین سطح چند دهه اخیر رسیده است. بر اساس این گزارش، تا تاریخ ۲۴ آوریل ۲۰۲۶، این ذخایر به ۳۹۷،۹ میلیون بشکه کاهش یافته که در مقایسه با ظرفیت مجاز ۷۱۴ میلیون بشکه‌ای، تنها حدود ۵۵ درصد است. در هفته منتهی به ۲۴ آوریل، بیش از ۷،۱ میلیون بشکه (معادل بیش از یک میلیون بشکه در روز) از این ذخایر خارج شد که «بزرگ‌ترین تخلیه هفته‌ای از اکتبر ۲۰۲۲ تاکنون» محسوب می‌شود. اوپل پرایس نوشته است: «شرکت بازرگانی جهانی ترافیگورا تاکنون فعال‌ترین خریدار محموله‌های این ذخایر بوده و ۲۱،۴ میلیون بشکه را دریافت کرده است. شرکت شل با ۱۸،۱ میلیون بشکه در رتبه دوم قرار دارد.» این گزارش با اشاره به جنگ آمریکا و رژیم صهیونی علیه ایران تأکید کرده است: «واشنگتن مجبور شد دست به دامن ذخایر راهبردی خود شود. تاکنون مجوز تخلیه ۱۷۲ میلیون بشکه دیگر صادر شده است.» اوپل پرایس در ادامه هشدار داده است: «ذخیره استراتژیک نفت آمریکا امروز در بدترین وضعیت تاریخ ۵۰ ساله خود قرار دارد.»

جنگ، ایران را قوی‌تر کرد

سه عضو ارشد حزب دموکرات در مجلس نمایندگان آمریکا با انتشار بیانیه‌ای مشترک اعلام کردند که دونالد ترامپ در محقق کردن سه هدف اصلی خود در جنگ علیه ایران شکست خورده و خواستار خروج هرچه سریع‌تر نیروهای آمریکایی از منطقه شدند. گرگوری میکس، آدام اسمیت و جیم هایمز در این بیانیه تأکید کرده‌اند: «این جنگ انتخابی به هیچ‌یک از اهداف اعلام‌شده دولت دست نیافته است. پایان دادن به جاه‌طلبی هسته‌ای ایران، خارج کردن اورانیوم با غنی بالا از ایران، یا تغییر رژیم» این نمایندگان با اشاره به وضعیت پس از جنگ نوشته‌اند: «در عوض، ایران امروز اهرم فشار بیشتری دارد، یک رهبر (آیت‌الله) جوان‌تر دارد و به جای رسیدن به توافق بهتر، این دولت حتی نمی‌تواند تنگه هرمزی را باز کند که پیش از شروع این جنگ باز بود.» سه نماینده دموکرات با اشاره به نادیده گرفتن ضرب‌الاجل ۶۰ روزه توسط ترامپ تصریح کرده‌اند: «خصوصیت‌ها متوقف نشده است. از روز اول، این جنگ یک جنگ غیرمجاز و انتخابی بوده است که بر پایه یک فرضیه آشکارا نادرست درباره تهدید قریب‌وقوع ایران شکل گرفته است.» این بیانیه با اشاره به هزینه‌های سنگین جنگ برای آمریکایی‌ها افزوده است: «از هر لحاظ، مدیریت ترامپ بر این جنگ یک شکست بوده است. این جنگ ده‌ها میلیارد دلار از مالیات دهندگان آمریکایی هزینه داشته و در عوض قیمت بنزین و مواد غذایی را بالا برده است.» نمایندگان دموکرات در پایان خواستار رأی‌گیری کنگره برای پایان جنگ شده‌اند.

تأمین مالی جنایات صهیونیست‌ها را پایان دهید

مارجری تیلور گرین، عضو سابق جمهوری‌خواه مجلس نمایندگان آمریکا که در اعتراض به مواضع دونالد ترامپ در قبال رژیم صهیونی استعفا داد، در پیامی جدید تجاوزات رژیم صهیونی در لبنان را محکوم کرد. گرین در شبکه اجتماعی ایکس در واکنش به گزارش ماریو نواف، خبرنگار صهیونی-لبنانی، درباره تخریب یک صومعه و مدرسه راهبه‌ها در روستای یارون لبنان توسط ارتش رژیم صهیونی نوشته است: «مسیحیان آمریکا با صدای بلند سخن بگویند.» این نماینده سابق که از حامیان پر و پا قرص ترامپ به منتقد سرسخت او تبدیل شده، با اشاره به انتشار فیلمی از سربازان صهیونیست در حال کارگذاری مواد منفجره در اماکن مذهبی مسیحیان افزوده است: «آمریکا نمی‌تواند ساکت باشد و باید به تأمین مالی اسرائیل برای انجام چنین بی‌رحمی و قساوت‌هایی پایان دهد.»

تعطیلی آمازون در امارات و بحرین

شرکت آمازون با برآورد خسارت ۸۵۰ میلیون دلاری، اعلام کرد که بازسازی زیرساخت‌های کلاد در امارات و بحرین، و احیای سرویس‌های بیش از ۱۲ هزار مشتری سازمانی، دست‌کم تا ۳ ماه آینده ممکن نیست. آمازون صراحتاً اعلام کرده است که به دلیل حجم بالای تخریب فیزیکی، بازگشت به شرایط عادی و احیای کامل زیرساخت‌ها دست‌کم تا ۳ ماه آینده (و شاید بیشتر) ممکن نیست. گزارش‌های فنی نشان می‌دهد که ۴۰٪ از ظرفیت ذخیره‌سازی داده‌ها در این مراکز به بازیابی فیزیکی قطعات نیاز دارد که فرآیندی بسیار پیچیده و زمان‌بر است. آمازون برای مدیریت این بحران و جایگزینی سریع قطعات و انتقال ترافیک به مناطق مجاور، بودجه‌ای ۱،۲ میلیارد دلاری اختصاص داده است تا از ریزش بیشتر مشتریان بزرگ خود (مانند شرکت‌های بین‌المللی مستقر در دبی) جلوگیری کند. این اتفاق به عنوان بزرگترین ضربه فیزیکی به زیرساخت‌های یک شرکت فناوری آمریکایی در تاریخ منطقه خاورمیانه شناخته شده است.

◀ وزارت امور خارجه آمریکا با فروش تسلیحاتی به ارزش بیش از ۸ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار به رژیم صهیونی، قطر، کویت و امارات متحده عربی موافقت کرد. بر اساس اعلام وزارت امور خارجه آمریکا، فروش احتمالی ۱۰ هزار سامانه مهمات هدایت‌شونده دقیق از نوع «APKWS» به همراه تجهیزات مرتبط به رژیم صهیونی به ارزش ۹۹۲ میلیون و ۴۰۰ هزار دلار تأیید شده است. در همین حال، وزارت امور خارجه آمریکا از موافقت احتمالی با فروش خدمات بازتأمین سامانه‌های دفاع هوایی و موشکی «پاتریوت» و تجهیزات مرتبط با آن برای قطر به ارزش ۴،۰۱ میلیارد دلار خبر داد.

◀ داود بیگی نژاد، نایب‌رئیس اتحادیه مشاوران املاک، با تأکید بر ثبات نسبی در بازار مسکن، نوسانات اخیر قیمت در آگهی‌های اینترنتی را غیرواقعی و ناشی از فضاسازی‌های کاذب دانست. وی با اشاره به اینکه میزان عرضه از تقاضای واقعی پیشی گرفته است، خاطرنشان کرد که تلاطمات قیمتی کنونی ریشه در تحولات سایر بازارهای موازی و بازسازی‌های غیرکارشناسی در فضای مجازی دارد. نه کمبود ملک، بیگی‌نژاد تصریح کرد که افزایش قیمت نهاده‌های ساختمانی هنوز اثری بر بازار اجاره نداشته و مردم نباید تحت تأثیر اعداد غیررسمی قرار گیرند؛ چرا که واقعیت معاملات در بنگاه‌ها بسیار آرام‌تر از فضای ملتهب مجازی است.

◀ به نقل از شبکه الجزیره، شبکه «سی‌بی‌اس نیوز» اعلام کرد که وزارت جنگ آمریکا (پنتاگون) در حال برنامه‌ریزی برای خارج کردن ۵ هزار نظامی آمریکایی از خاک آلمان است. مقامات اعلام کردند که این اقدام به دلیل ناراضی‌ت‌های ترامپ از سطح حمایت ناتو در تجاوز علیه ایران صورت می‌گیرد. تلویزیون آلمان در واکنش به برنامه پنتاگون برای خروج نظامیان آمریکایی از این کشور گفت: «تصمیم آمریکا برای خروج نظامیان از خاک آلمان، شکاف و اختلافات میان واشنگتن و برلین را عمیق‌تر می‌کند.»

◀ اسپکتاتور، مجله انگلیسی نوشت: «با وجود ادعاهای مکرر ترامپ مبنی بر پیروزی، جنگ آمریکا با ایران به بن‌بست رسیده است؛ جنگی که برخی اهداف استراتژیک پنهان برای آمریکا دارد از جمله تضعیف اوپک و تسلط بر بازارهای جهانی انرژی. این استراتژی دو پیامد خطرناک به همراه دارد: ایجاد شکاف عمیق بین آمریکا و متحدان اروپایی‌اش و احتمال تقویت جایگاه چین به عنوان یک رقیب بزرگ انرژی. در نهایت هم، ناتوانی در حل مشکل ایران، آینده نظم جهانی و اتحاد غرب را تهدید می‌کند.»

◀ به نقل از شبکه الجزیره، دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا که همچنان در اهداف خود در تجاوز علیه ایران ناکام مانده است، برای فرار از این بحران به دنبال بحران دیگری در کوبا است. در همین راستا، وی با تهدید کوبا مدعی شد: «بلافاصله پس از ایران، به وضعیت کوبا رسیدگی خواهیم کرد.» ترامپ مدعی شد: «کوبا باید به محض مشاهده ناوهای هواپیمابر عظیم آمریکا به هنگام بازگشت از ایران، تسلیم شود.»